

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим
Вазирлиги**

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

“Ижтимоий фанлар” кафедраси

“Таълим технологиялари” фанидан

Р Е Ф Е Р А Т

Мавзу: Масофавий таълим технологияси

Бажарди: 18-13 гуруҳи талабаси Хожамуротова Ойдин

Текширди: доц. Мамаражабов Ш.Э.

Тошкент-2015

КИРИШ

- 1.Масофали таълим технологиясининг моҳияти, мақсади ва вазифалари.**
- 2. Масофали таълим тизимининг афзалликлари ва камчиликлари**
- 3.Масофали ўқитиш усулининг ривожланиш босқичлари**
- 4. Масофали ўқитиш усулининг техник воситалари**

Хулоса.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

Кириш

Мавзунинг долзарблиги: Мамлакатимизда соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, ёшларнинг ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқариш, мамлакатимиз йигит-қизларини ХХИ аср талабларига тўлиқ жавоб берадиган ҳар томонлама ривожланган шахслар этиб вояга етказиш учун зарур шарт-шароитлар ва имкониятларни яратиш бўйича кенг кўламли аниқ йўналтирилган чора-тадбирларни амалга ошириш давлатимиз сиёсатининг бугунги кун устувор йўналишларидан биридир. Амалга оширилаётган ислохотлар Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалий тадбиғининг самарали давом этишини акс эттиради.

Таълим самарадорлигини оширишнинг асосий механизмларидан бири маълумотларни ўзлаштириш жараёнини тезлаштириш ва осонлаштириш, ўқувчилар билим, кўникма ва малакаларини ошириш ҳамда назорат қилиш ҳисобланади.

Таълим – инсон билиш фаолиятининг энг мураккаб турларидан бири бўлиб, индивидуал психик ривожланишни ва билимларни ўзлаштиришни анча тезлаштиради. Ўқитувчи таълим жараёнида фақат билим бериш билан чегараланмайди, балки бу жараёнда ўқувчи, талабага таъсир кўрсатади, бу эса уларнинг билим олишларини янада фаоллаштиради, натижада ўқувчи таълим жараёнининг фаол иштирокчисига айланади. Бу ўринда гап ёшларимиз ўзлари эгаллаётган энг замонавий билим ва кўникмаларини амалда жорий этиши учун касб-хунар коллежлари ва олий ўқув юртлари битирувчиларини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаларига кенг жалб қилиш ҳақида бормоқда .

Мавзунинг мақсади: касб-хунар таълимида масофали ўқитишга йўналтирилган замонавий таълим технологияларини аниқлаш.

Мавзунинг объекти: касб-хунар таълимида масофали ўқитишга йўналтирилган таълим технологияларини ўрганиш жараёни.

Мавзунинг предмети: касб таълими масофали таълимга йўналтирилган ўқитиш методлари, шакллари, воситалари.

.1.Масофали таълим технологиясининг моҳияти, мақсади ва вазифалари

Инсоният ХХИ асрга қадам қўйди. Бу аср техника асри, компьютерлаштирилган даврдир.Бу жараён таълим соҳасига ҳам ўз таъсирини кўрсатди.Таълим жараёнида компьютер ёрдамида масофадан ўқитишни ташкил этиш ҳозирги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Масофадан ўқитиш янги ва анча аҳамиятга эга бўлган ўқитиш шаклидир.Бу усулни турли таълим муассасаларида, хусусан,ижтимоий, иқтисодий,ҳуқуқий соҳаларда қўллаш талаба ва ўқитувчиларнинг дунёнинг илғор илмий олий ўқув юртлари сифатли ўқув-услугий ишланмалари замонавий ва сўнгги ахборотларидан,қаерда бўлишидан қатъий назар,тўғридан-тўғри фойдаланиш имкониятини беради.

Масофавий ўқитиш анъанавий ўқитишдан қуйидаги хусусиятлари билан фарқ қилади:

- 1.Масофавий ўқитиш ўзига қулай вақтда,жойда ва шароитда ўқитиш имкониятини беради.
- 2.Бир вақтда кўп иштирокчиларга ўқув информацияси бўйича мурожаат қилиш тармоқ ёрдамида ўзаро ахборот алмашинувини тўғри ташкил қилиш.
- 3.Ўқув майдонларидан,техник воситаларидан,транспорт воситаларидан унумли фойдаланиш,ўқув ахборотларини тўпланган бир хилликка келтирилган ҳолда фойдалаш ва уларга эришилган мутахассисларни тайёрлаш харажатларини камайтиради.

Масофавий ўқитиш ўқувчига ижобий таъсир этади.Ўқувчида ўз-ўзини баҳолаш,билим олишга интилиш,компьютер техникаси билан ўзаро алоқада бўлиш,ижодий тафаккурни ўстириш каби хусусиятларни шакллантиради.

Масофавий ўқитиш сифати кундузги таълим олиш тартибидан сифат жиҳатдан қолишмайди,балки буюк профессор-ўқитувчилар таркибини келтириш ҳисобига ва ўқув жараёнида энг яхши ўқув-услугий нашрлар ва текшириш тестлари у ёки бу фанлардан фойдаланиш мумкинлиги учун яхшиланди.

Масофавий ўқитиш асосида ўқитишнинг Халқаро Кенгашининг таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки,ҳозирги кунда жаҳонда 10 миллиондан ортиқ талабалар шу услуб асосида таълим олишмоқда.

АҚШда шу услуб асосида ўқитиш мақсадида янги ўқув марказлари барпо этилмоқда.Шундай қилиб,уларда миллий кадрларни замон талаби асосида тайёрлаш ва қайта тайёрлаш афзалликлари мавжуддир.

Масофавий ўқитишнинг қуйидаги афзалликлари мавжуддир:

1.Бу метод асосида ўқувчиларнинг ўзлари компьютер асосида ахборотлар банкидан керак бўлган маълумотларни қидириб топади ва ўзларининг тажрибаларини бошқалар билан яхши мулоқотда бўлишини таъминлайди.

2.Масофавий ўқитиш асосида таълим бериш тури миллионлаб инсонларга ҳаммадан ҳам ишлаб чиқаришдан ажралмасдан таълим олаётганлар учун қулай шароит яратиб беради.

3.Бундай асосда таълим олаётган талабалар ёки ўқувчиларнинг бошқалардан устунлиги уларнинг энг яхши, сифатли материаллар ва ўқитувчилар билан таъминлашидир.

Масофавий ўқитишнинг ахборот-технологик асослари жараён ва ҳодисаларнинг ҳолати ҳақидаги янги маълумотларни олишда, маълумотларни йиғиш усуллари,маълумотларни етказиб беришдан ва воситалар мажмуидан фойдаланишдан иборат.

Янги ахборот технологияси-шахсий компьютерлари ва телекоммуникация воситаларидан фойдаланувчи ахборот технологияси бўлиб ҳисобланади.Жаҳон иқтисодий тизимларининг дунё миқёсида умумий кенг тус олиши,жаҳондаги бир неча илғор мамлакатларни маълумотлаштириш жамоа босқичига кириш ва давлатнинг дунёвий иқтисодиёт кенгашига олиб чиқиш учун Республикамиз Президенти томонидан қўйилган масалалар,шу билан бирга шартли бўлган “рақобатни” ҳамма тармоқларига киритиш ва шу борада айниқса, давлатнинг Олий маълумот тармоғига киритилиши бизнинг давлатни олий маълумот тизимининг рақоботчилик тўғрисидаги савол дунёвий бозорга фаол бўлишни таъминлайди.Масофавий ўқитиш усулининг сифатли қўлланиши қуйидаги омилларга боғлиқ:

1.Ўзимизни ва чет ел профессорларини,мутахассисларнинг билим ва тажрибаларини қўллаш,энг яхши ўқув қуролларидан фойдаланиш.

2. Ҳар хил ўқиш манбаларидан фойдаланиш, талабини ахборот билан таъминлаш, бу ахборот эса ўз навбатида, бутун дунё мутахассислари билимларидан олинган, электрон кутубхоналардан олинган ахборотларни ишлатиш ва бошқа билимларни бир дақиқада талаба ва ўқитувчилар ишлатиш мумкин.

Ўқитиш жараёнининг стандарт ҳолда жамланиши, тушунарли ҳолда ўқитувчиларнинг билим даражасини ошириши мажбуриятини юклайди. Бу услублар уларнинг иш натижасини ва билим даражасини кўтарилишига ёрдам беради.

Масофавий таълим бериш жараёнининг таъминланиши, узлуксиз мониторинг имконияти, ўқув жараёнларининг тўғри назорат қилинишини ва бошқарилишини, олий ўқув таълим вазирлиги ва университет ходимлари томонидан билим савиясини текширилишини таъминланишига олиб келади.

Масофавий ўқитиш усули қуйидаги методлар ёрдамида амалга оширилади:

1. Таълимни таъминловчи ресурсларнинг етарли бўлиши. Бу методнинг ривожланиши учун мультимедиа, аудио-видео материаллар, электрон материаллар ва уларнинг компьютер тармоғи орқали узатилиши керак.
2. Индивидуал ва яқка тартибда ўқитиш методлари. Бунда 1та талаба ва 1та ўқитувчи ёрдамида ўқитиш ташкил қилинади. Бу метод овозли почта, электрон почта орқали телемураббий усулида олиб борилади.
3. Ўқув материалларини ўқитувчи ёки экспертлар орқали талабаларга етказиш методи. Бунда электрон маъруза аудио, видео кассета, радио ёки телевидение орқали ҳамда замонавий ўқитиш усуллари ёрдамида узатилади.
4. Таълим жараёнида қатнашаётган барча иштирокчиларнинг ўзаро фаол фикр алмашилишини таъминлаш методи. Бунда масофавий ўқитиш компьютер орқали конференцияларни ташкил қилишдан иборат. Бунда икки томонлардаги иштирокчилар ўзаро баҳс-мунозара орқали фикр алмашадилар. Бунинг учун “Дебат”, “Ролли ўйинлар”, “Ақлий ҳужум” каби педагогик технология усулларидан фойдаланиш мумкин.

Чет эл экспертларининг фикрига кўра, масофавий ўқитиш усулидан ҳозирги кунда бутун жаҳон миқёсида кенг фойдаланилмоқда. Бундай ўқитиш усулидан махсус курсларда, абитуриентларни ўқишга тайёрлашда ҳам қўлланилмоқда.

Масофавий ўқитиш усули ҳозирги кунда таълимни ташкил этишнинг энг қулай ва замонавий усулларида биридир. Бу талабаларнинг ахборотларни ўз вақтида қабул қилиши ва ўзлаштириши учун имкониятларни яратади. Бунда талабалар мустақил билим олиш, ўз билимларини мустаҳкамлаш, ўз устида ишлаш, олинган билим ва кўникмаларини турли тестлар орқали текшириш каби қулайликларга эга бўладилар. Бу эса замонавий мутахассис кадрларни тайёрлашнинг асосий шартларидан биридир.

2. Масофавий таълим тизимининг афзалликлари, камчиликлари

Масофавий ўқитиш асосида ўқитиш, жуғрофий жиҳатдан узоқда жойлашган мактаблар ва академик таълим учун мўлжалланган эди. Лекин, замонавий ахборотлар ва телекоммуникация технологияларининг ривожланиши табиий таълим-тарбия жараёнини узоқ масофадан туриб амалга оширишга йўл очиб берди. Натижада, дистант услуби асосида ўқитиш, тез вақт ичида кўпгина мактабларда, ўқитишда янги услубларни қўллашга яна бир туртки бўлди. Масофавий ўқитиш асосида ўқитишнинг Халқаро Кенгашининг таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки, ҳозирги кунда жаҳонда 10 миллиондан ортиқ талабалар

шу услуб асосида таълим олишмоқда. АҚШда шу услуб асосида ўқитиш мақсадида янги ўқув марказлари барпо этилмоқда. Шундай қилиб, улар миллий кадрларни замон талаби асосида тайёрлаш ва қайта тайёрлаш афзалликлари мавжуддир.

Масофавий ўқитишнинг қуйидаги афзалликлари мавжуддир:

а) *Ўқитишнинг ижодий муҳити.* Мавжуд кўпгина услублар асосида ўқитувчи илм толибини ўқитади, ўқувчи эса фақат берилган материални ўқийди. Таклиф қилинаётган масофавий ўқитиш методи асосида эса ўқувчиларнинг ўзлари компьютер асосида ахборотлар банкидан керак бўлган маълумотларни қидириб топади ва албатта ўзларининг тажрибаларини бошқалар билан яхши мулоқотда бўлишини таъминлайди ва ўз ўрнида меҳнат таълим олишини рағбатлантиради.

б) *Мустақил таълим олишнинг имконияти борлиги.* Масофавий ўқитиш асосида таълим бериш бошланғич, ўрта, университет сиртқи-кечки ва малака ошириш босқичларини ўз ичига олади. Тайёргарлиги ҳар хил даражадаги инспекторлар ўзларининг шахсий дарс жадваллари асосида ишлашлари мумкин ва ўзининг даражасидаги талабалар билан мулоқотда бўлиши мумкин.

в) *Иш жойидаги катта ўзгаришлар.* Масофавий ўқитиш асосида таълим бериш тури миллионлаб инсонларга ҳаммадан ҳам ишлаб чиқаришдан ажралмасдан таълим олаётганлар учун, қулай шароит яратиб беради. Бундай услуб асосида ўқитиш кадрларни тайёрлашда жудаям катта роль ўйнайди.

г) *Ўқитиш ва таълим олишнинг янги ва унумли воситаси.* Статистик маълумотлар шуни кўрсатадики, масофавий ўқитиш асосида таълим бериш, ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш каби унумлидир. Бундан ташқари, масофавий ўқитиш асосида таълим олиш университет томонидан қўйилган чегарадан ҳам четга чиқиб кетади. Бундай асосда таълим олаётган талабалар ёки ўқувчиларнинг бошқалардан устунлиги уларнинг энг яхши, сифатли материаллар ва ўқитувчилар билан

таъминлашдир. Таълим бериш ва бошқариш услубиётига асосланган ҳолда, ўқитувчи аудиторияда ўқитиш шартларидан холи бўлиши керакд

3 .Масофаи таълим усулининг ривожланиш босқичлари

Масофавий ўқитиш технологик усуллар мультимедия ва Интернет воситаларидан асосланган кенг фойдаланиш йўлида айрим объектив муаммолар ҳам мавжуд. Булардан энг асосийси, ўқувчилар учун керак бўлган ўқув материалларини, қонунларини ва бошқа кўрсатмаларни қўлланма қилиб, компьютер дастурларини ишлаб чиқишдир. Бизнинг фикримизча, замонавий компьютер технологияларидан ўқувчиларга таълим бериш ва қайта тайёрлаш жараёнида кенг фойдаланиш, келажакда етук ҳамда юқори малакали мутахассисларни камол топтиради.

Масофавий ўқитиш янги ва анча прогрессив бўлган ўқитиш шаклидир. Бу усулни турли хил муассасаларига татбиқи, хусусан иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқий соҳаларга татбиқи талаба ва ўқитувчиларнинг илғор дунё илмий мактабларининг юқори сифатли ўқув услубий ишланмалари, замонавий ва сўнги ахборотлардан қаерда бўлишидан қатъий назар тўғридан-тўғри фойдаланиш имкониятларини беради. Буларнинг барчасини эътиборга олган ҳолда олий ва ўрта таълим вазирлиги устоз фонди қиёфасида жаҳон институти билан олий таълимда масофавий ўқитиш усули компонентларини татбиқ қилиш ҳақида келишув тузилди.

Бундай лойиҳа нафақат, Ўзбекистон учун балки Ўрта Осиёнинг барча ҳудудлари ва Қозоғистон учун ҳам МДХ давлатлари учун масофавий ўқитиш соҳасида жаҳон банки институтининг илғор лойиҳаларидандир.

Жаҳон банки лойиҳаси масофавий ўқитиш тизимини ривожлантириш учун бошланғич майдон бўладиган масофавий ўқитиш тармоқлари инфратузилмасини база элементларини яратиш масофавий ўқитиш усулларини қўллаш соҳасини кенгайтириш ва масофавий

ўқитишни амалга оширувчи замонавий технологияларни ривожлантиришни кўзда тутди.

Тошкент шаҳрида университетларда жаҳон банки лойиҳасини муваффақиятли қўлланилиши унинг ҳаётийлиги ва юқори кўрсаткичга эришилганлигини тасдиқлади.

Олий ўқув юртларидан 30 дан ортиқ етук ўқитувчилар танлаб олиниб, улар масофадан ўқитишлари бўйича қайта тайёрланди. 2000 йилда жаҳон банки ташаббуси билан Москва ва Бишкекда ўқитиш марказлари ташкил этилиб, унга таклиф этилган қатнашчилар янги ўқув методологиясини масофадан режимни бошқариш ва электрон курслари методлари бўйича қайта тайёрланди. Лойиҳанинг университет иштирокчилари учун иқтисодий йўналишлар бўйича масофавий ўқитиш тартибда машғулотлар ўтказиш учун техник база воситалари ташкил этилди, Интернетга уланиш йўллари изланмоқда. Буларнинг барчаси берилган технологиялар турларининг катта истиқболлари тўғрисида гапиришга имкон беради.

Масофавий ўқитишнинг анъанавий ўқитиш шаклларида қуйидаги хусусиятларини фарқлаш мумкин.

Эгилувчанлик. Ўзига қулай вақтда, жойда ва шароитда ўқитиш имкониятини беради.

Модуллиқ. Ўқув курсига боғлиқ бўлмаган ҳолатда шахсий ҳамда группа талабига жавоб берадиган ўқув режасини амалга оширади.

Қуршов. Бир вақтда кўп иштирокчиларга ўқув информацияси бўйича мурожаат қилиш Тармоқ ёрдамида ўзаро ахборот алмашинувини тўғри ташкил қилиш.

Тежамкорлик. Ўқув майдонлардан, техник воситалардан, транспорт воситалардан унумли фойдаланиш, ўқув ахборотларини тўпланган ва бир хилликка келтирилган ҳолда ифодалаш ва уларга эришилган мутахассисларни тайёрлаш харажатларни камайтиради.

Технологиклик. Таълим бериш жараёнида инсонни жаҳон паст индустриал фазога юриштиришга имкон берадиган янги эришилган информатсион ва телекоммуникацион технологиялардан фойдаланиш.

Ижтимоий тенг ҳуқуқлик. Ўқитувчининг турар жойидан, соғлиғининг ҳолатидан, моддий таъминланганлигидан мустақил таълим учун тенг имконият.

Байналминаллик. Талим хизматлари бозорида эришилган ютуқларнинг экспорти ва импорти.

Ўқитувчиларнинг янги вазифалари. Масофавий ўқитиш ўқитувчининг вазифаларини кенгайтиради ва янгилайди. Ўқитилаётган курслари доимо такомиллаштириш, ижодий фаоллигини юқорилаштириш ва малакасини, киритилган янгиликлар ва инновацияларга мос билим жараёнини мувофиқлаштириши зарур.

Масофавий ўқитиш ўқувчига ижобий таъсир этади, ўз-ўзини ташкил этиш, билим олишга интилиш, компьютер техникаси билан ўзаро ишлаш ва мустақил маъсулиятли ҳал қилишларни қабул қилиш, уни ижодий ва тафаккур салоҳиятини ўстиради.

Масофавий ўқитиш сифати кундузги таълим олиш тартибидан сифат жиҳатидан қолишмайди, балки буюк профессор -ўқитувчилар таркибини келтириш ҳисобига ва ўқув жараёнида энг яхши ўқув-услугий нашрлар ва текшириш тестлари у ёки бу фанлардан фойдаланиш мумкинлиги учун яхшиланди.

Масофавий ўқитиш қуйидаги ижтимоий аҳамиятли масалаларни ечишга таъсир этиш лозим.

- таълим хизматларида аҳолининг эҳтиёжини амалга ошириш;
- сифатли тайёрланган мутахассислар билан давлат эҳтиёжларини қондириш;
- аҳолини ижтимоий ва профессионал ҳаракатчанлигини ошириш;
- тадбиркорлик ва ижтимоий фаоллигини, ўзлигини билишни, атроф тўғрисидаги билимларни кенгайтириш;

- давлатимизнинг олий мактабларида йиғилган билимларни, кадрлар ва моддий салоҳиятни сақлаш ва кўпайтириш;

- Россия, МДХ, бутун жаҳон ҳамжамияти чегарасида таълим фазосининг ҳар бир нуқтасида нострификацияланган таълим олиш имкониятини таъминлашни ўз ичига олган яхлит таълим фазосини ривожлантириш;

- геосиёсий масалаларни ечиш.

Ўқитиш мазмуни. Ўқитиш жараёни, усуллари ва ташкилий тартибини амалга оширилиши унинг таркиби билан ифодаланади.

Ўқитиш объекти. Масофавий ўқитиш таълим хизматларидан фойдаланувчи ушбу усулда таълим олувчилар объектлари бўлади.

Ўқитиш субъектлари. Масофавий ўқитиш субъектлари ўқитувчилар ҳисобланади. Ўқитувчи таълим жараёнининг юқори самарасини таъминлашда асосий бўғиндир. Масофавий ўқитиш ўқитувчи фаолиятининг муҳим ихтисослигида компьютер терминини киритиш зарурлигини келтириб чиқаради. Бу - ўқитувчи маслаҳатчи, у фундаментал информатика ва телекоммуникациялар асосларини билиши керак. Унинг билимлигини узувчи характерга эга бўлиши керак.

Ўқитиш усуллари. Масофавий тартиб ўз ичига 5 та умумдидактик ўқитиш усуллари олади: информацион-рецептив, репродуктив муаммовий ифода этиш, эвристик ва татқиқот. Улар ўқитувчи ва ўқувчиларнинг ўзаро ҳаракат педагогик актларнинг бутун тўпламларини ўзига қамраб олади.

4.Масофали ўқитиш усулининг техник воситалари

Масофавий ўқитишнинг ахборот-технологик асослари.

Ахборот технологияси-объект, жараён ёки ҳодисаларнинг ҳолати ҳақидаги янги маълумотларни олишда маълумотларни йиғиш усуллари, маълумотларни етказиб беришдан ва воситалар мажмуидан фойдаланиш

жараёнидир. Ахборот технологиялари таълимий маҳсулотлар ва хизматлари ташкил этишда дастгоҳ ҳисобланади.

Таълимий маҳсулот- ўқув жараёнида татбиқ қилиш учун ифодаланган маълумотлар мажмуидир.

Янги ахборот технологияси- шахсий компьютерлари ва телекоммуникация воситалардан фойдаланувчи ахборот технологиясидир.

Жамиятни ахборотлаштириш- фуқароларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжни ва уларнинг ҳуқуқларини амалга оширишни қанотлантиришдаги мақбул шартларни, давлат ҳокимият органларини, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларини, ахборот ресурсларидан фойдаланиш ва уларни шакллантириш асосида жамоат бирлашмаларини ташкил этишни яратишнинг ташкиллаштирилган ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техник жараёндир.

Таълимни ахборотлаштириш жамиятни ахборотлаштиришнинг муҳим элементларидан ҳисобланади.

Таълимни ахборотлаштириш қуйидаги қулайликларга эга:

- жамиятнинг ҳар бир аъзоси ҳақидаги маълумотни ва билимларни олишга йўл очиб беришда;
- шахснинг интеллектуал ва ижодий қулайликларини ривожлантиришда;
- жамиятнинг ҳар бир аъзоси ҳаётида активлик оқимида малакасини оширишда фаолият фазосини тезкор ўзгартиришида;
- масофавий ўқитиш узиб кетувчи таълимни ва самарасини оширишни таъминлашда;
- таълим маҳсулотларини ва хизматларини ишлаб чиқиш учун қуйидаги информацион технологиялар қўлланилади;
- гуруҳлаш, хиллаш, ҳисоблаш, маълумотларни агрегатлаш учун маълумотларни қайта ишлаш информацион технологиялари мўлжалланади;

- масофавий ўқитиш қатнашчиларининг ҳаммасини информацион талабларини қондириш учун бошқарув информацион технологиялари мўлжалланади;

- масофавий ўқитиш қатнашчилари ва компьютер ўзаро ахборот технологиялар мўлжалланади;

- билимлар йиғилган фанлар бўйича экспертларнинг маҳсулотларини масофавий ўқитиш фойдаланувчилар томонидан олиш имкониятини берувчи эксперт тизимлар информацион технологиялари.

Жаҳон иқтисодий тизимларининг дунё миқёсида умумий кенг тус олиши, жаҳондаги бир неча илғор мамлакатларни маълумотлаштириш жамоа босқичига кириши ва давлатнинг дунёвий иқсодиёт кенгашига олиб чиқиши учун Республикамиз Президенти томонидан қўйилган масалалар, шу билан бирга шартли бўлган «рақобатни» ҳамма тармоқларига киритиш ва шу борада айниқса, давлатнинг Олий маълумот тармоғига киритилиши бизнинг давлатни олий маълумот тизимининг рақобатчилик тўғрисидаги савол дунёвий бозорга фаол бўлиши турган гап. Берилган муаммонинг ечими асосийлардан бири, янги таълим технологияларини киритиш, Республиканинг олий таълимда масофавий ўқитиш услуги ўз ўрнини эгаллаши керак. Дунёда масофавий ўқитиш услубини қўллаш бўйича жуда катта тажриба орттирилган, жумладан: энг зўр тажрибали ўқитувчилар мутахассислар ўқитилаётган кишига индивидуал ҳолда ёрдам бериши, талабаларни ўқишини ҳар хил услубда назорат қилиши, ўқувчиларнинг билим савиясини баҳолаш йўллари туфайли талаба ва ўқитувчиларнинг ўқиш сифатини ва меҳнат унумини оширади.

Масофавий ўқитиш услубини сифатли қўлланишига сўзсиз қуйидаги йўлланмалар киради.

ХУЛОСА

Ҳозирги кунда таълим-тарбия амалиётида педагогик технологияларининг хилма хил турларидан фойдаланиб келинмоқда. Таълим жараёнида самара бераётган технологиялардан бири масофали ўқитиш технологияси элементларидан касб - ҳунар таълими жараёнида самарали фойдаланишдир.

Масофадан ўқитиш янги ва анча аҳамиятга эга бўлган ўқитиш шаклидир. Бу усулни турли таълим муассасаларида, хусусан, ижтимоий, иқтисодий, ҳукукий соҳаларда қўллаш талаба ва ўқитувчиларнинг дунёнинг илғор илмий олий ўқув юртлари сифатли ўқув-услубий ишланмалари замонавий ва сўнгги ахборотларидан, қаерда бўлишидан қатъий назар, тўғридан-тўғри фойдаланиш имкониятини беради. Ушбу курс ишида касб - ҳунар таълимида масофали ўқитиш шароитидаги ўқув жараёнининг мустаҳкам асоси ўқувчиларни мустақил фикрлашга мунтазам тайёрлаш, шахсий фазилат сифатида улардаги баҳоланадиган мустақилликни шакллантириш ва ривожлантириш ҳисобланади.

Мазкур курс иши касб-ҳунар коллежи ўқувчиларини ўқитишда масофали ўқитиш методларидан мустақил тафаккур ва амалий фаолиятларини бажаришга йўналтирилган билим, кўникма ва малакаларни ривожлантиришга қаратилган бўлиб, бугунги кундаги таълим тизими томонидан қўйилаётган асосий инновацион талабларга тўлиқ жавоб беради.

Курс ишида касб-ҳунар коллежларида кичик мутахассисларни тайёрлашнинг илмий методик асослари: масофали ўқитиш элементларидан фойдаланиш йўллари, амалиёт ва маъруза машғулотларини муаммоли усулда ташкил қилиш асослари ёритиб берилган.

Курс ишининг ташкилий-услубий қирралари ДТС, ўқув режалари ва ўқув дастурларига мос равишда ишлаб чиқилганлиги, унинг касб-ҳунар таълими жараёнига бевосита таъбиқ этилишига замин ҳозирлайди

АДАБИЁТЛАР

1. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида– Т.: «Ўзбекистон» 2011 йил.
2. Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни. – Тошкент, 1997 йил.
3. Ўзбекистон Республикасининг «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» - Тошкент, 1997.
4. Баркамол авлод орзуси (Президент И.Каримовнинг нутклари, рисоалари асосида). Тузувчилар: Ш.Курбонов, Х.Саидов, Р.Аслиддинов. – Тошкент, «Шарк» манбаи концерни, 1999 йил.
- 5.Зарипов К. Янги педагогик технологияни тадбиқ этиш босқичлари. – «Халк таълими», 1997 4-сон, 4-12 бетлар.
- 6.Азизхўжаева Н.Н. Ўқитувчи мутахассислигига тайёрлаш технологияси – Тошкент, 2000
- 7.Азизхўжаева Н.Н. Замонавий педагогик технологиялар (Реклама - режалар). – Тошкент, 2002
- 8.Нишоналиев У. Таълим стандарти ва педагогик инновациялар. – «Халк таълими», 1999 6-сон 28-31 бетлар.
- 9.Очилов М. Ўқитиш методи – педагогик технологиянинг асосий компоненти – «Халк таълими», 1999 6-сон 32-35 бетлар.
- 10.Очилов М. Янги педагогик технологиялар. – Қарши «Насаф», 2000
- 11.Розиков О., Огаев С., Махмудов А., Адизов Б. Таълим технологияси. – Тошкент «Ўқитувчи» 1999 й.
- 12.Сайидахмедов Н.С. Педагогик маҳорат ва педагогик технология. – Тошкент, 2003
- 13.Сайидахмедов Н.С. Ўқитувчи фаолиятининг технологияланувчанлиги. – «Халк таълими» журнали, 1999 5-сон
- 14.Сайидахмедов Н.С., Очилов А., Янги педагогик технология моҳияти ва замонавий лойиҳаси.- РТМ, 2000 55-бет